

SV

SV

SV

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 15.10.2008
KOM(2008) 661 slutlig

2008/0199 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

**om ändring av direktiv 1994/19/EEG om system för garanti av insättningar vad
beträffar garantins omfattning och utbetalningsfristen**

MOTIVERING

1. BAKGRUND

I tider då finansmarknaderna är utsatta för stora och snabba förändringar är insättarnas största problem skyddet för insättningar i den händelse deras bank skulle hamna på obestånd.

Sedan 1994 har gemenskapsbestämmelser garanterat att alla medlemsstater har infört ett säkerhetsnät för insättare om deras bank skulle hamna på obestånd. I en översyn av de gällande reglerna som kommissionen offentliggjorde 2006¹ lyftes en rad områden fram där förbättringar skulle kunna göras. I rapporten drogs emellertid slutsatsen att många av förbättringarna vid det tillfället skulle kunna uppnås utan någon ändring av lagstiftningen.

Händelseutvecklingen under 2007 och 2008, och i synnerhet den rådande turbulensen på de finansiella marknaderna, har i en annan omfattning än tidigare blottlagt dessa brister och deras konsekvenser för insättarnas förtroende.

Det finns också en ökande insikt om att många sparare skulle kunna bli utan ersättning om en bank går omkull för deras sparande som överstiger de belopp som täcks av garantin i deras land. Minimibeloppet för insättarskyddet på 20 000 euro har inte justerats sedan 1994 och är i en rad länder inte längre tillräckligt med hänsyn till hur sparandet är fördelat. Det finns belägg för att den snedvridning av konkurrensen som olika nationella åtgärder ger upphov till har en faktisk och störande effekt på inlåningen.

Vidare uppfyller inte den nuvarande utbetalningsfristen på tre månader insättarnas behov och förväntningar.

Europeiska unionens råd enades den 7 oktober 2008 om att prioritera återställandet av förtroendet för den finansiella sektorn och dess korrekta funktion. Det åtog sig att vidta alla nödvändiga åtgärder för att skydda enskilda sparares insättningar och välkomnade kommissionens avsikt att utan dröjsmål lägga fram ett lämpligt förslag för ökad konvergens mellan systemen för insättargaranti. Direktivet bör därför revideras på följande tre områden:

- En ökning av det minimibelopp som täcks av insättargarantin
- En minskning av tidsfristen för utbetalning av garantibeloppet till högst 3 dagar
- Avskaffande av delat försäkringsansvar

2. KONSEKVENSANALYS OCH OFFENTLIGA SAMRÅD.

På grund av frågans brådskande natur kunde detta förslag inte föregås av vare sig en konsekvensanalys eller ett offentligt samråd.

---

¹ KOM(2006) 729.

Kommissionen skaffade sig dock viktiga insikter under sin översyn av direktiv 1994/19/EG. I meddelandet från 2006 uppmanade kommissionen särskilt kommissionens gemensamma forskningscentrum att inkomma med rapporter om nivån på garantin av insättningar (2005), den möjliga harmoniseringen av finansieringsmekanismer (2006/2007) och effektiviteten i system för garanti av insättningar (2008). Detta arbete stöddes av *European Forum of Deposit Insurers* (EFDI), särskilt beträffande hinder för en snabb utbetalning till insättare. Detta arbete har beaktats i föreliggande förslag.

Rapporterna finns tillgängliga på följande webbplatser:
http://ec.europa.eu/internal_market/bank/guarantee/index_en.htm

3. BUDGETKONSEKVENSER

Förslaget påverkar inte gemenskapens budget.

4. RÄTTSLIGA ASPEKTER

Ett direktiv som ändrar de nuvarande direktiven är det lämpligaste instrumentet. Förslaget bygger på artikel 47.2 i fördraget, som utgör den rättsliga grunden för att anta gemenskapsåtgärder som syftar till att skapa en inre marknad för finansiella tjänster.

Enligt subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna som beskrivs i artikel 5 i EG-fördraget kan målsättningen för den föreslagna åtgärden inte i tillräcklig omfattning uppnås av medlemsstaterna och kan därför uppnås bättre av gemenskapen. Bestämmelserna sträcker sig inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå de eftersträvade målen.

Enbart gemenskapslagstiftning kan garantera att kreditinstitut som är verksamma i flera medlemsstater omfattas av likartade krav rörande system för insättargaranti, som säkerställer en jämn spelplan och gör att man undviker omotiverade kostnader för att uppfylla olika krav i samband med gränsöverskridande aktiviteter, vilket i sin tur främjar en ytterligare integrering av den inre marknaden. Gemenskapsåtgärden garanterar dessutom hög nivå av finansiell stabilitet inom EU.

5. NÄRMARE REDOGÖRELSE FÖR FÖRSLAGET

5.1. Minskning av tidsfristen för utbetalning

Den nuvarande tidsfristen för utbetalning på tre månader, vilken till och med kan förlängas till nio månader, är skadlig för insättarnas förtroende och motsvarar inte deras behov. Många insättare kan förväntas hamna i betydande finansiella svårigheter redan efter kortare tid än en vecka. Därför bör tidsfristen för utbetalning minskas till tre dagar utan möjlighet till förlängning.

Denna tidsfrist bör emellertid börja löpa först sedan antingen de behöriga myndigheterna har konstaterat att kreditinstitutet förefaller sakna förmåga att återbetala insättningen eller en rättslig myndighet har konstaterat att insättarna inte

längre har möjlighet att göra sina fordringar gällande. De behöriga myndigheternas beslut kan ta upp till 21 dagar efter det att de först blivit förvissade om att ett kreditinstitut inte har återbetalat insättningar. Med hänvisning till vikten av en snabb återbetalning bör denna period på 21 dagar minskas till 3 dagar.

För närvarande undantas enbart insättningar från andra kreditinstitut och insättningar som har samband med tvättning av pengar från att omfattas av återbetalning från garantisystem enligt artikel 2.

Enligt artikel 7.2 jämförd med bilaga 1 kan medlemsstaterna välja att därutöver utnyttja 14 ytterligare undantag från utbetalning av garantin. Dessa inbegriper bland annat insättningar från de finansiella och offentliga sektorerna, från nära anhöriga till bankens revisor och insättningar gjorda av företag ”som är av en sådan storlek att de inte är tillåtna att upprätta en balansräkning i förkortad form enligt artikel 11 i rådets direktiv 78/660/EEG”. Det förefaller självklart att de flesta av undantagen skapar betydande hinder för varje försök att få till stånd en snabb utbetalning. Det är därför av avgörande betydelse att sådana undantag inte längre bör vara tillämpliga. För att uppnå en snabb utbetalning bör ett system endast täcka icke-professionella kunders insättningar. Medlemsstaterna bör emellertid ha en valmöjlighet att inkludera andra insättare under förutsättning att detta inte förhindrar snabba utbetalningar.

5.2. Gemensamt försäkringsansvar

I det nuvarande direktivet är det tillåtet att erbjuda ett frivilligt gemensamt försäkringsansvar, dvs. att låta insättaren stå för en viss procentandel av förlusterna. Detta har visat sig motverka syftet att bevara insättarnas förtroende och kan ha förvärrat problemen. Argumentet moralisk risk (i betydelsen att insättare bör ”stå sin risk” om de deponerar sina sparmedel i en bank som erbjuder högre ränta men samtidigt tar större risker) är inte hållbart, eftersom privatpersoner och småföretag såsom enskilda insättare i regel inte kan bedöma om deras bank har sunda finanser. Denna valmöjlighet bör följaktligen avskaffas.

5.3. Nivån på insättargarantin

Den nuvarande miniminivån har fastställts till 20 000 euro med en möjlighet för medlemsstaterna att besluta om ett högre belopp. Detta avspeglar emellertid inte det faktiska genomsnittliga beloppet för insättningar per EU-medborgare som för närvarande uppgår till omkring 30 000 euro. För att bevara insättarnas förtroende bör nivån på insättargarantin höjas betydligt.

Europeiska unionens råd enades den 7 oktober 2008 om att alla medlemsstater, under en inledande period av minst ett år, ska erbjuda en insättargaranti till ett belopp av minst 50 000 euro i medvetande om att flera medlemsstater kommer att besluta att höja minimibeloppet på sin garanti till minst 100 000 euro. Miniminivån på garantin för insättningar bör därför först höjas till minst 50 000 euro och, efter ett år, till minst 100 000 euro. Uppskattningsvis täcks omkring 65 % av de insättningar som motsvarar kraven av det nuvarande systemet. De nya beloppen skulle täcka uppskattningsvis 80 % (med en miniminivå på 50 000 euro) respektive 90 % (med en miniminivå på 100 000 euro) av insättningarna.

Förändringar i nivån på täckningen bör bli föremål för det normala kommittéförfarandet. I krissituationer kan det dock bli nödvändigt att genom omedelbara samordnade åtgärder inom gemenskapen höja nivån på täckningen för att tackla en situation med ett plötsligt förlorat förtroende bland insättarna. Därför behövs ett kommittéförfarande för nödsituationer. Sådana nödatgärder bör begränsas till 18 månader.

5.4. Samarbete över gränserna

Ett system för insättargaranti täcker inte bara insättare i den medlemsstat där banken är auktoriserad (hemlandet) utan även insättare i bankens filial i en annan medlemsstat (värdlandet). Om värdlandets system för insättargaranti erbjuder en högre täckning än hemlandets system får filialen även ansluta sig till värdlandets system för att kunna erbjuda samma täckning som de banker som är auktoriserade i värdlandet.

Oberoende av om banken har anslutit sig till värdlandets system är det väsentligt att systemen i hem- respektive värdland samarbetar med varandra för att säkerställa en snabb utbetalning. Genom förslaget införs därför en allmän skyldighet för garantisystemen att samarbeta med varandra.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV

om ändring av direktiv 1994/19/EEG om system för garanti av insättningar vad beträffar garantins omfattning och utbetalningsfristen

(Text med betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR BESLUTAT FÖLJANDE

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 47.2,

med beaktande av kommissionens förslag²,

med beaktande av Europeiska centralbankens yttrande³,

i enlighet med förfarandet i artikel 251 i fördraget⁴, och

av följande skäl:

- (1) Europeiska unionens råd enades den 7 oktober 2008 om att prioritera återställandet av förtroendet för den finansiella sektorn och dess korrekta funktion. Det utfäste sig att vidta alla nödvändiga åtgärder för att skydda enskilda sparares insättningar och välkomnade kommissionens avsikt att utan dröjsmål lägga fram ett lämpligt förslag för att göra system för insättargaranti mer likartade.
- (2) Europaparlamentets och rådets direktiv 1994/19/EG av den 30 maj 1994 om system för garanti av insättningar⁵ ger redan ett grundläggande skydd för insättare. Den pågående finansiella turbulensen gör det emellertid nödvändigt att förbättra detta skydd.
- (3) Den nuvarande miniminivån enligt direktiv 1994/19/EG har fastställts till 20 000 euro med en möjlighet för medlemsstaterna att besluta om ett högre belopp. Detta har emellertid visat sig vara otillräckligt för ett stort antal insättningar i gemenskapen. För att bevara insättarnas förtroende bör nivån i insättargarantin höjas betydligt.
- (4) Enligt direktiv 1994/19/EG får medlemsstaterna begränsa täckningen med en viss procentandel. Den valmöjligheten har visat sig motverka syftet att bevara insättarnas förtroende och bör avskaffas.

---

² EUT C [...], [...], s. [...].

³ EUT C [...], [...], s. [...].

⁴ EUT C [...], [...], s. [...].

⁵ EUT L 135, 31.5. 1994, s. 5.

- (5) Den nuvarande tidsfristen för utbetalningarna på tre månader, som kan förlängas till 9 månader, är inte förenlig med behovet att bevara insättarnas förtroende och motsvarar inte deras behov. Utbetalningsfristen bör därför minskas till tre dagar från den dag då det ifrågasvarande systemet för garanti av insättningar erhåller den relevanta informationen. I de fall där utbetalningen utlöses av ett konstaterandebeslut och av de för beslutet behöriga myndigheterna bör den nu gällande tidsfristen på 21 dagar för att fatta beslut minskas till 3 dagar i syfte att inte förhindra en snabb utbetalning.
- (6) Det handlingsutrymme för myndigheterna att undanta vissa kategorier av insättare som ges i bilaga I till direktiv 1994/19/EG har lett till att ett antal olika kategorier av förmånstagare måste identifieras under utbetalningsförfarandet. Detta har visat sig vara problematiskt för verkställandet av avtalen mellan hem- och värdmedlemsstaternas system ("topping up") samt försena utbetalning och bör därför avskaffas. Dessutom gäller flertalet av de befintliga undantagen offentliga organ och finansiella institut. Ett utökat skydd bör emellertid gynna insättare som principiellt sett inte besitter en betydande finansiell sakkunskap. Skyddet bör därför begränsas till icke-professionella insättare, samtidigt som medlemsstaternas möjlighet att utsträcka skyddet till andra kategorier av insättare bör bibehållas.
- (7) Medlemsstaterna bör säkerställa att system för garanti av insättningar har tillräckliga likvida medel för att klara sina uppgifter.
- (8) De åtgärder som är nödvändiga för att genomföra direktiv 1994/19/EG bör antas i enlighet med rådets beslut 1999/468/EG av den 28 juni 1999⁶ om de förfaranden som ska tillämpas vid utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter.
- (9) Kommissionen bör särskilt ges befogenhet att anpassa nivån på insättargarantin. Eftersom denna åtgärd har en allmän räckvidd och avser att ändra en icke väsentlig del i direktiv 1994/19/EG, måste den antas i enlighet med det föreskrivande förfarandet med kontroll i artikel 5a i beslut 1999/468/EG.
- (10) När det på grund av tvingande, brådskande skäl till följd av att insättarnas förtroende för säkerheten på de finansiella marknaderna är ifrågasatt inte är möjligt att iaktta de normala tidsfristerna för det föreskrivande förfarandet med kontroll bör kommissionen kunna tillämpa det skyndsamma förfarandet i artikel 5a.6 i beslut 1999/468/EG för antagande av ändringar av rent teknisk natur.
- (11) Med hänsyn till den rådande finansiella turbulensen och i syfte att bevara insättarnas förtroende samtidigt som alla berörda parter berättigade förväntningar infrias bör medlemsstaterna införliva de bestämmelser i sina nationella lagstiftningar som höjer nivån på garantins täckning till 50 000 euro genom lagstiftning som införs med retroaktiv verkan från och med dagen för antagandet av kommissionens förslag.
- (12) Eftersom målen för den föreslagna åtgärden, nämligen harmoniseringen av nivån på insättargarantin och tidsfristen för utbetalning, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, då det kräver harmonisering av ett stort antal skilda regler i de olika medlemsstaternas rättssystem, och det därför bättre kan uppnås på gemenskapsnivå, kan gemenskapen vidta åtgärder i enlighet med

---

⁶ EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.

subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

(13) Direktiv 1994/19/EEG bör därför ändras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Direktiv 1994/19/EG ska ändras på följande sätt:

(1) I artikel 1.3 ska punkt i ersättas med följande:

”De behöriga myndigheterna ska göra detta konstaterande så snart som möjligt och senast 3 dagar efter det att de först har blivit förvissade om att ett kreditinstitut inte har återbetalat insättningar som utgör vederbörligen styrkta och förfallna fordringar, eller”

(2) Artikel 4 ska ändras på följande sätt:

(a) Punkt 5 ska ersättas med följande:

”5. I de fall som avses i punkterna 1–4 ska medlemsstaterna säkerställa att systemen för garanti av insättningar samarbetar med varandra.”

(b) Följande punkt ska läggas till:

”6. Kommissionen ska se över tillämpningen av denna artikel och om så är lämpligt föreslå förbättringar av den.”

(3) Artikel 7 ska ändras på följande sätt:

(a) Punkterna 1, 2 och 3 ska ersättas med följande:

”1. System för garanti av insättningar ska föreskriva att varje insättares sammanlagda insättningar ska täckas upp till minst 50 000 euro i den händelse insättningarna blir indisponibla.

Senast den 31 december 2009 ska täckningen ökas till minst 100 000 euro.

2. En medlemsstat kan bestämma att vissa insättningar, som anges i bilaga I, ska vara undantagna från garanti eller ges en lägre garanti under förutsättning att betalningen till samtliga insättare fullgörs inom den tidsfrist som föreskrivs i artikel 10.1.

3. Detta direktiv ska täcka insättare som är fysiska personer som handlar för andra ändamål än deras handelsverksamhet, affärsverksamhet eller yrke.

System för garanti av insättningar kan även täcka andra insättare under förutsättning att betalningen till samtliga insättare har fullgjorts inom den tidsfrist som avses i artikel 10.1.”

- (b) Punkt 4 ska utgå.
- (c) Punkt 5 ska ersättas med följande:
  - ”5. Det belopp som avses i punkt 1 ska årligen ses över av kommissionen. Den första översynen ska äga rum senast den 31 december 2010.”
- (d) Följande punkter ska läggas till:

- ”6. Kommissionen kan justera det belopp som avses i punkt 1 med hänsyn tagen särskilt till utvecklingen inom banksektorn samt den ekonomiska och monetära situationen i gemenskapen.

En sådan åtgärd, som avser att ändra icke väsentliga delar i detta direktiv, ska antas i enlighet med det föreskrivande förfarande med kontroll som avses i artikel 7a.2.

- 7. Kommissionen kan, för en period på högst 18 månader, besluta om en tillfällig ökning av det belopp som avses i punkt 1.

En sådan åtgärd, som avser att ändra icke väsentliga delar i detta direktiv, ska antas i enlighet med det föreskrivande förfarande med kontroll som avses i artikel 7a.3.”

- (4) Efter artikel 7 ska följande artikel läggas till som artikel 7a:

”Artikel 7a

- 1. Kommissionen ska biträdas av europeiska bankkommittén, inrättad genom kommissionens beslut 2004/10/EG*.
- 2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5a.1–4 och artikel 7 i beslut 1999/468/EG** tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet.
- 3. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5a.1, 5a.2, 5a.4 och 5a.6 och artikel 7 i beslut 1999/468/EG tillämpas, med beaktande av bestämmelserna i artikel 8 i det beslutet.

-----
* EUT L 3, 7.1.2004, s. 36.

**EGT L 184, 17.7.1999, s. 23.”

- (5) Artikel 10 ska ändras på följande sätt:

- (a) Punkt 1 ska ersättas med följande:
  - ”1. Medlemsstaterna ska säkerställa att korrekta uppgifter om insättare och insättningar, som är nödvändiga för kontrollen av fordringar, har gjorts tillgängliga för systemet för garanti av insättningar när de behöрга

myndigheterna gör det konstaterande som avses i punkt 3 i i artikel 1 eller den rättsliga myndigheten meddelar det avgörande som avses i punkt 3 ii i den artikeln.

System för garanti av insättningar ska kunna betala ut vederbörligen styrkta fordringar som insättare gör gällande vad avser indisponibla insättningar inom tre dagar från den dag då de uppgifter som avses i det första stycket har gjorts tillgängliga för dem.

(b) Punkt 2 ska utgå.

(6) Artikel 12 ska ersättas med följande:

”Artikel 12

"1. Kommissionen ska senast den 31 december 2009 överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet om en harmonisering av finansieringsmekanismerna för system för garanti av insättningar och möjligheten att införa ett gemensamt system inom gemenskapen för garanti av insättningar, vid behov åtföljt av lämpliga förslag.

2. Medlemsstaterna ska informera kommissionen och europeiska bankkommittén om de avser att ändra omfattningen av eller nivån på den täckning som garantin av insättningar ger och om eventuella svårigheter i samarbetet med andra medlemsstater.

(7) Bilaga I ska ändras på följande sätt:

(a) Punkterna 1–9 ska utgå.

(b) Punkt 11 ska utgå.

(c) Punkt 14 ska utgå.

Artikel 2

Införlivande

1. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den 31 december 2008. De ska till kommissionen genast överlämna texten till dessa bestämmelser och en jämförelsetabell över dessa bestämmelser och detta direktiv.

Medlemsstaterna ska tillämpa artikel 7.1 första stycket från och med den 15 oktober 2008.

De ska dock sätta i kraft de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa artikel 7.1 andra stycket i direktiv 1994/19/EG senast den 31 december 2009.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 3

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tredje dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 4

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande